

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ... ΗΡΘΕ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΙΝΕΙ (Νοέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Το ζήτημα της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος αποτέλεσε ένα από τα ελάχιστα θέματα αυτής της βραχείας προεκλογικής περιόδου για τα οποία όλα σχεδόν τα κόμματα συμφώνησαν τόσο για την αναγκαιότητα χάραξης τολμηρών μακρόπνοων στρατηγικών όσο και για την αμεσότητα λήψης συγκεκριμένων μέτρων. Οι πυρκαϊές που έπληξαν το σύνολο σχεδόν του ελλαδικού χώρου, η ολοένα αυξανόμενη προβολή θεμάτων, τα οποία σχετίζονται με το φαινόμενο των κλιματικών αλλαγών, αλλά και η διαρκώς υποβαθμιζόμενη ποιότητα ζωής στα μεγάλα αστικά κέντρα ώθησαν την πλειονότητα των ελλήνων πολιτικών να υπερθεματίσουν για την ανάγκη προστασίας του εναπομείναντος φυσικού περιβάλλοντος.

Το αντικείμενο αυτής της παρέμβασης δεν είναι η εξέταση της τεχνικής εγκυρότητας των πολυάριθμων προεκλογικών προτάσεων οι οποίες διατυπώθηκαν στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο. Αντίθετα, σκοπός αυτού του κειμένου είναι η διαπίστωση ότι σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε μετά το πέρας προηγούμενων προεκλογικών διαδικασιών, όπου υποσχέσεις τέτοιας υφής είτε έμεναν στη σκιά ζητημάτων εξωτερικής, οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής τα συγκεκριμένα ζητήματα περιβαλλοντικού χαρακτήρα, τα οποία τέθηκαν κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης προεκλογικής περιόδου θα παραμείνουν στο επίκεντρο των δημοσίων συζητήσεων. Ο λόγος ο οποίος με οδηγεί στη διατύπωση μιας τέτοιας πρόβλεψης για την πολιτική και επικοινωνιακή «ανθεκτικότητα» αυτών των ζητημάτων είναι διττός: αφενός το γεγονός ότι τα ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος έχουν καταστεί αυτόνομα πολιτικά μεγέθη σε κοινοτικό και ευρύτερα διεθνές επίπεδο και ισχυρές συνιστώσες στο πλαίσιο της χάραξης τομεακών πολιτικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, αφετέρου οι χρόνιες αβελτηρίες και ελλείψεις στη διαμόρφωση και εφαρμογή μέτρων περιβαλλοντικού χαρακτήρα έχουν ήδη οδηγήσει σε δυσθεώρητα αδιέξοδα και σε εν πολλοίς δυσαναστρέψιμες καταστάσεις, τις οποίες οι κατά καιρούς θεομηνίες απλώς θα μεγεθύνουν.

Η παρέμβαση αυτή επ' ουδενί δεν επέχει θέση κινδυνολογίας ή δραματοποίησης του τρόπου δημόσιας προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και διαχείρισης των

διαθέσιμων περιβαλλοντικών και ενεργειακών πόρων. Αντίθετα, αποτελεί προϊόν προσεκτικής ανάγνωσης των διεθνών δεικτών περιβαλλοντικής προστασίας και ευαισθητοποίησης, των καταδικαστικών εκείνων αποφάσεων που έχουν εκδοθεί εναντίον της ελληνικής διοίκησης για παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας περιβάλλοντος καθώς και των ετήσιων εθνικών εκθέσεων προόδου εφαρμογής διεθνών συμβάσεων περιβαλλοντικού περιεχομένου και προσανατολισμού. Οι αυξανόμενες απειλές εναντίον περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και υψηλής βιοποικιλότητας και τα αυξανόμενα κρούσματα ασθενειών, τα οποία οφείλονται στην υποβάθμιση του ατμοσφαιρικού και υδατικού περιβάλλοντος παρέχουν σαφείς ενδείξεις τόσο για την κλιμάκωση των πιέσεων που δέχεται ο εθνικός φυσικός πλούτος όσο και για μια νέα μορφή καθημερινών προκλήσεων και πολυπαραγοντικών κρίσεων που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η ελληνική διοίκηση σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.

Με λίγα λόγια, έστω και εάν η κοινωνία πολιτών στον ελληνικό χώρο δεν έχει ακόμη αποκτήσει εκείνα τα δομικά χαρακτηριστικά που θα της επιτρέψουν να μετατραπεί σε ισχυρό θεσμικό πόλο πίεσης για τη βελτίωση των όρων προστασίας του περιβάλλοντος, τόσο η διαρκώς εντεινόμενη διεθνής δραστηριοποίηση επί ζητημάτων βιώσιμης ανάπτυξης όσο και η διαρκής διόγκωση περιβαλλοντικών προβλημάτων, που πλέον γίνονται αισθητά και σε καθημερινό επίπεδο, είναι παράγοντες ικανοί για να διατηρήσουν το ζήτημα «προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος στην Ελλάδα του 21ου αιώνα» στο επίκεντρο της τρέχουσας πολιτικής επικαιρότητας, της εκάστοτε διαμορφούμενης κυβερνητικής ατζέντας, καθώς και των δημοσίων συζητήσεων. Είναι σαφές ότι ακόμη και εάν δεχτούμε ότι η υπέρμετρη προβολή του ζητήματος της προστασίας του περιβάλλοντος έγινε κατά τρόπο προσχηματικό, στην παρούσα χρονική συγκυρία τίποτε δεν συνάδει στο ότι πρόκειται να ακολουθήσει τον «παραδοσιακό» μετεκλογικό εξοβελισμό του από τη θεματολογία της κεντρικής πολιτικής σκηνής.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» στις 23 Νοεμβρίου 2007, σ. Α11.